

НАРОДНО СЪБРАНИЕ № 75

ЗХ № ДГ-710-00-10

СТРУКТУРА НА СЗ: 07.017

11.38.48

И.П.И

Институт за пазарна икономика

бул. "Патриарх Евтимий" N 10, София 1142

тел./факс.: (+359 2) 952 62 66, 952 35 03

ел. поща: mail@ime.bg

страница в интернет: www.ime.bg

Ул.х. № 55 / 07. 07. 17г.

ДО:
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО:
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА ПАРЛАМЕНТАРНИ
ГРУПИ В 44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО:
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ ПО
ПРАВОСЪДНАТА РЕФОРМА И МИНИСТЪР НА
ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

ДО:
МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО:
ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕВРОПЕЙСКАТА
КОМИСИЯ В БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

относно

Законопроект за изменение и допълнение на Закона
за съдебната власт, сигнатура № 754-01-35 от
04.07.2017 г.

ОТ:

Десислава Еникова Николова – изпълняващ
длъжността изпълнителен директор на Фондация

„Институт за пазарна икономика”, гр. София,
регистрирана по ф. д. № 6315 от 1993 г. на
Софийски градски съд, с БУЛСТАТ 831344929.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето становище изразяваме позицията си по повод на предложените текстове в Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт (ЗИД на ЗСВ) от 04.07.2017 г. и произтичащите от това политики относно функционирането на съдебната власт в Република България.

В цялост предложеният ЗИД на ЗСВ не съответства на съпровождащите го мотиви. Изложените текстове по никакъв начин няма да утвърдят независимостта на съдебната власт, а ще послужат за политическа саморазправа. Цялостната процедура по обсъждането на законопроекта от Правна комисия на НС е в противоречие със Закона за нормативните актове и добрите практики по прилагането му.

Коментар по текстовете:

1. По § 1, чл. 28 - относно последващото кариерно развитие на членовете на Висшия съдебен съвет (ВСС) при приключване на мандата им и възможността да постъпят на „равна по степен длъжност в органите на съдебната власт”.

С изменението на чл. 28 от действащия Закон за съдебната власт (изм. и доп. ДВ. бр.62 от 9 август 2016 г.) се целеше да бъде уеднаквен режимът на кариерно израстване на всички магистрати, като той бъде основан изцяло на конкурсното начало. Предложеният нов текст на чл. 28 от ЗСВ влиза в пряко противоречие с този основен принцип като води до заобикаляне на конкурсното начало от членовете на ВСС, чиито мандат приключва, и следващото от това неправомерно заемане на длъжност, различна от тази към момента на избирането им за членове на ВСС. Подобно порочно законодателно решение бе реализирано от 41-го Народно събрание през 2012 г., като се стигна до налагане на вето от страна на президентската институция и прегласуването на закона.

Съществуващата към настоящия момент уредба, възприета в чл. 28 на ЗСВ, бе предложена от Министерство на правосъдието в изпълнение на част от мерките по Актуализираната стратегия за съдебна реформа, широко обсъдена сред магистратите и подкрепена от професионалните магистратски организации.

На членовете на ВСС с изтичащ мандат бе уредена възможност за атестиране, което да не ги постави в неблагоприятна позиция спрямо колегите им, а след атестиране да упражнят правото си на участие в конкурсна процедура за повишаване.

Предложеното ново решение със ЗИД на ЗСВ от 04.07.2017 г., освен в противоречие с цялостния дух на действащия закон, е и нецелесъобразно по своя характер, тъй като настоящият състав на членовете на ВСС се възприема като спорен относно упражняването на основната функция на ВСС да защитава независимостта на съдебната власт. В допълнение към това членовете на ВСС (с няколко изключения) без правно основание и мотиви на свое заседание от 16.03.2017 г. си гласуваха допълнителни парични възнаграждения по реда на чл. 225 от ЗСВ, с което ощетиха бюджета на съдебната власт и предизвикаха допълнително неодобрение.

2. По § 2, чл. 195 - относно упражняването на търговска и академична дейност

Предложената редакция на чл. 195 относно забраната за извършването на търговска дейност от страна на съдиите, прокурорите и следователите с нищо не превъзхожда действащия към момента текст. Напротив, въвеждат се уточняващи по своя характер текстове, които са неprecizни и без легално формулиране или обяснение. Поради изложеното би се затруднило практическото им прилагане или то би довело до двусмислено тълкуване и приложение. В предложения вариант на текста упражняването на търговска дейност „под каквато и да е форма, лично или чрез други лица” не определя нито дали това е определен вид фактическа дейност, участие в търговско обединение или упражняването на дейността чрез подставени лица. Поради това предложеният текст може да бъде погрешно тълкуван.

Заличаването на думите „или и на други юристи” от действащия чл. 195, ал. 1, т. 3 на ЗСВ би възпрепятствало сдружаването на юристите в традиционни за българския контекст организации като Дружеството на българските правници, действало до прекратяването му след 1944 г. и действащия към днешна дата Съюз на юристите в България. В общ план предложеното изменение ограничава свободното право на сдружаване, гарантирано от Конституцията на Република България (КРБ) и подлежащо на суспендиране единствено при условията на чл. 44, ал. 2 от КРБ.

Разписаната редакция на чл. 195, ал. 1, т. 4, с която се цели ограничаване получаването на доходи, включително и от научна и преподавателска дейност, ако тази дейност е „финансирана изключително от чужда държава и чуждестранно лице” също страда от незавидна законодателна техника. Първо, не е дефинирано понятието „изключително” – нито като процентно съотношение, нито като държава на произход. Това се отнася и към опита за въвеждане в ЗСВ на института на „чуждестранно лице”. Предложеният текст има дълбоко неоправдан рестриктивен характер като възпрепятства възможността български магистрати с богат практически опит и ценена академична репутация да споделят познанието си с други лица. В частност този текст е в противоречие и с основните свободи на Европейския съюз за свободно движение на хора, стоки, услуги и капитали.

3. По § 3, чл. 217 – относно статута и финансиране на професионалните магистратски организации

Чрез промяната на съдържанието на чл. 217 от ЗСВ без правнорелевантни мотиви се цели преуреждане статута на професионалните магистратски организации в страната като се посяга на правото им да бъдат равноправни участници в кандидатстването и управлението на средства в изпълнение на своите цели.

Правото на сдружаване в България все още е конституционно гарантирано. В международен аспект то се ползва с необходимата защита по реда на Европейската конвенция за правата на човека - чл. 11, Свобода на събранията и сдружаването.

Режимът на финансиране на българските граждански организации, в това число и на магистратските такива, подлежи на строга отчетност по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ), Закона за счетоводството, Закона за мерките срещу изпирането на пари и Закона за мерките срещу финансирането на тероризма. Това дава гаранции, в случай на необходимост, държавата да проследи с какви средства разполагат организациите и какъв е техният произход, а в случай на конкретна обществена опасност да се иска прекратяването на организациите по реда на ЗЮЛНЦ. Установените правила и практиката по прилагането им с нищо не предизвикват ограничаване финансирането на професионалните магистратски организации. Напротив, част от магистратските организации и в частност Съюзът на съдиите в България са доказали своята обществена полезност в отстояването на независимостта на съдебната власт в България.

С предложените текстове за допълнение на чл. 217 от ЗСВ вносителите, в лицето на народните представители Данаил Кирилов, Христиан Митев, Емил Димитров, Анна Александрова и Иглика Събева, се стремят с позволени от закона средства да постигнат забранени от закона цели, което е проява на злоупотреба с право, в случая и злоупотреба с власт.

Забраната за финансиране, различно от членския внос и имуществените вноски на членовете-магистрати, поставя в обхвата на забраната и средствата, чрез които Европейският съюз провежда своите политики. Това, освен че е пряко противопоставяне на замисъла на ЕС, се явява и фактор за изолиране на Република България от процесите, които протичат в европейските страни и прави една част от правните субекти в страната непълноправни по правото на ЕС.

Уважаеми дами и господа,

С така представените от народните представители от ПГ на ГЕРБ и ПГ на Обединените патриоти текстове България рискува да се отдалечи чувствително от европейското законодателство, дух и обществени отношения и да навлезе в тоталитарен режим, а българското правосъдие да отстъпи от утвърдените европейски и международни стандарти. Тези текстове са в противоречие с поетите от Република България

ангажменти към Европейския съюз и страните членки в областта на правосълието⁷ и вътрешния ред.

07.07.2017 г.
гр. София

С уважение;

